



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:
Βαθμός Προτεραιότητας:

Μαρούσι, 9-12-2019

Αρ. Πρωτ. 194169/Φ1 ΕΞ
150128 ΕΙΣ

Ταχ. Δ/ση : Α. Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη : 151 80 ΜΑΡΟΥΣΙ
Ιστοσελίδα : www.minedu.gov.gr
Email : tke@minedu.gov.gr
Τηλέφωνο : 210-344 3265
MDL

ΠΡΟΣ : Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΚΟΙΝ : 1. Υπουργείο:
- Προστασίας του Πολίτη
(Γραφείο κ. Υπουργού)
2. Βουλευτή κ.
- Φωτεινή Μπακαδήμα
(Δια της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ : «Απάντηση στην Ερώτηση
με αριθμό 918/25-09-2019»

Απαντώντας στην Ερώτηση με αριθμό 918/25-09-2019, την οποία κατέθεσε η Βουλευτής κ. Φωτεινή Μπακαδήμα με θέμα «Φαινόμενα bullying σε σχολεία της χώρας μας», και κατά το μέρος των αρμοδιοτήτων μας, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Η Εκπαιδευτική Πολιτική του Υ.ΠΑΙ.Θ. συνίσταται αφενός στη διασφάλιση του δικαιώματος κάθε μαθητή, χωρίς καμιά διάκριση, για ανεμπόδιστη και ελεύθερη πρόσβαση στη γνώση και τη μόρφωση και αφετέρου στην ανάδειξη της εκπαίδευσης ως αγαθού που όλοι οι νέοι μπορούν να απολαμβάνουν.

Ειδικότερα, για την αποτελεσματική πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας και της επιθετικότητας είναι απαραίτητο να διασφαλισθούν οι συνθήκες γενικότερης λειτουργικότητας και ευνομίας στη σχολική κοινότητα, καθώς και να αναπτυχθεί κλίμα συνεργασίας, συμμετοχής και αλληλοσεβασμού ανάμεσα στα μέλη της, διασφαλίζοντας τα δικαιώματα των ανήλικων μελών της.

Το Υ.ΠΑΙ.Θ. για την υποστήριξη των μαθητών/-τριών με συναισθηματικές και ψυχοκοινωνικές δυσκολίες διαθέτει (δια μέσου της Κεντρικής Υπηρεσίας του και των Περιφερειακών Δ/σεων Π/θμιας και Δ/θμιας Εκπ/σης) πιστώσεις και προσλαμβάνει στην επικράτεια έναν σημαντικό αριθμό μελών Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (ΕΕΠ) σε γενικά και ειδικά σχολεία Π/θμιας και Δ/θμιας Εκπαίδευσης.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τον Ν. 4547/2018 (άρθρο 4 και 10), τα σχολεία υποστηρίζονται:

α) από τους συντονιστές εκπαιδευτικού έργου, οι οποίοι σε συνεργασία με τα ΚΕΣΥ μεριμνούν για την εφαρμογή αντισταθμιστικών προγραμμάτων για την αντιμετώπιση φαινομένων όπως ο σχολικός εκφοβισμός.

β) από τις ΕΔΕΑΥ, σε όσα σχολεία λειτουργούν, οι οποίες υποστηρίζουν την εκπαιδευτική κοινότητα ως σύνολο, σε ζητήματα που αφορούν την αντιμετώπιση φαινομένων όπως η σχολική βία και οι καταστάσεις κρίσης. Αναλυτικότερα, επισημαίνεται ότι σε κάθε σχολείο Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που ανήκει σε Σχολικό Δίκτυο Εκπαιδευτικής Υποστήριξης (ΣΔΕΥ), λειτουργεί Διεπιστημονική Επιτροπή Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης και Υποστήριξης (ΕΔΕΑΥ) ως αρμόδιο όργανο για την εκπαιδευτική αξιολόγηση και ψυχοκοινωνική υποστήριξη μαθητών.

Ειδικότερα, σύμφωνα με την παρ. 1β του άρθρου 17 του Ν. 3699/2008 (ΦΕΚ 199 Α'), όπως συμπληρώθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 70 του Ν. 4485/2017 (ΦΕΚ 114 Α'), δύνανται μέλη ΕΕΠ που ανήκουν στους κλάδους ΠΕ23-Ψυχολόγων και ΠΕ30-Κοινωνικών Λειτουργών να προσλαμβάνονται για να ασκούν τα καθήκοντά τους σε συγκεκριμένες σχολικές μονάδες Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (και συγκεκριμένα σε σχολεία Π/θμιας Εκπαίδευσης, και κατά περίπτωση Γυμνάσια και ΕΠΑΛ) εφόσον σε αυτές συντρέχουν ιδιαίτερες ανάγκες ψυχοκοινωνικής και συναισθηματικής στήριξης των μαθητών. Η πρόσληψη αυτή υλοποιείται κατόπιν σχετικής Υπουργικής Απόφασης που καθορίζει κατά περίπτωση τις σχολικές μονάδες, τη χρονική διάρκεια της υποστήριξης καθώς και τον αριθμό των απαιτούμενων ανά σχολική μονάδα ΕΕΠ, οι οποίοι θα πρέπει να προσληφθούν ύστερα από εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Σπουδών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Υ.ΠΑΙ.Θ.

Το Αυτοτελές Τμήμα ΕΕΠ και ΕΒΠ του Υ.ΠΑΙ.Θ., κατά το τρέχον σχολικό έτος, διέθεσε από τις 4-9-2019 όλες τις εγγεγραμμένες πιστώσεις για τη στελέχωση των Δημοτικών σχολείων με 140 ψυχολόγους με βάση την υπ' αριθμ. πρωτ. 127895/Δ1/13-08-2019 (ΦΕΚ 3256 Β') Απόφαση της Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων με θέμα «Καθορισμός ομάδων σχολικών μονάδων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης στις οποίες ασκούν καθήκοντα μέλη ΕΕΠ του κλάδου ΠΕ 23 Ψυχολόγων», όπου ορίζονται οι ομάδες των πέντε σχολικών μονάδων στις οποίες ένας ψυχολόγος προσφέρει τις υπηρεσίες του καθώς και 46 Κοινωνικών Λειτουργών για τη στελέχωση των Τάξεων Υποδοχής (ΤΥ) ΖΕΠ με βάση την υπ' αριθμ. πρωτ. 126988/Δ1/9-8-2019 (ΦΕΚ 3246 Β') Απόφαση της Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων με θέμα «Καθορισμός Σχολικών Μονάδων τοποθέτησης Κοινωνικών Λειτουργών κλάδου ΠΕ 30». Επίσης, αναμένεται η έκδοση αντίστοιχης Απόφασης για τον καθορισμό των ομάδων των Επαγγελματικών Λυκείων στις οποίες θα προσφέρουν τις υπηρεσίες τους ψυχολόγοι προκειμένου η εν λόγω Υπηρεσία του Υ.ΠΑΙ.Θ. να προχωρήσει στην άμεση διάθεση των εγγεγραμμένων πιστώσεων στο πρόγραμμα ΕΣΠΑ Μια νέα αρχή στα ΕΠΑΛ «ΜΝΑΕ».

Σημειώνεται ότι στις δράσεις του προαναφερθέντος προγράμματος περιλαμβάνεται μεταξύ άλλων η στελέχωση των ΕΠΑ.Λ. με ψυχολόγους, οι οποίοι στηρίζουν ψυχοκοινωνικά τους μαθητές/-τριες και οργανώνουν τη δικτύωση των σχολείων με υποστηρικτικές δομές ψυχοκοινωνικής υγείας της περιοχής τους και η ενεργοποίηση του θεσμού του «Συμβούλου Καθηγητή» για τη βελτίωση της επικοινωνίας μεταξύ των μαθητών/-τριών και του κλίματος στην σχολική κοινότητα.

Επίσης, για την υποστήριξη και εποπτεία των αναπληρωτών/-τριών ψυχολόγων υπογράφηκε σύμφωνο συνεργασίας μεταξύ του Υ.ΠΑΙ.Θ. και του Συλλόγου Ελλήνων Ψυχολόγων (Σ.Ε.Ψ.) για την υποστήριξη-εποπτεία των ψυχολόγων και δημοσιεύτηκε η σχετική Υπουργική Απόφαση. Τα μέλη της Ομάδας Εποπτών-Ψυχολόγων κατένειμαν τους ψυχολόγους των ΕΠΑ.Λ. σε ομάδες εποπτείας και υλοποίησαν το έργο της συμβουλευτικής υποστήριξης-εποπτείας τους με τη διενέργεια συνεδριών Εποπτείας, ομαδικών ή/και ατομικών, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν είτε στα ιδιόκτητα γραφεία του Σ.Ε.Ψ., είτε με τηλεδιάσκεψη καθώς και με μετάβαση των «Εποπτών - Ψυχολόγων» στις έδρες των Π.Δ.Ε.

Επισημαίνεται ότι το εν λόγω πρόγραμμα αναφέρεται στην ιστοσελίδα του CEDEFOP ως καλή πρακτική από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην έκθεση παρακολούθησης της εκπαίδευσης και κατάρτισης του 2018 για την Ελλάδα¹.

Επιπλέον, το Αυτοτελές Τμήμα ΕΕΠ και ΕΒΠ του Υ.ΠΑΙ.Θ από τις 4-9-2019 κατένειμε και απέστειλε προς τις Περιφερειακές Δ/σεις Εκπ/σης (ΠΔΕ) 600 πιστώσεις για την πρόσληψη αναπληρωτών ψυχολόγων και κοινωνικών λειτουργών (σε ζεύγη) για τη στελέχωση των Επιτροπών Διεπιστημονικής Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης και Υποστήριξης (Ε.Δ.Ε.Α.Υ.), επιτρέποντας με αυτόν τον τρόπο την λειτουργία ουσιαστικά 300 Επιτροπών στην επικράτεια και αναθέτοντας στην κάθε επιτροπή το έργο της υποστήριξης πέντε σχολικών μονάδων της Γενικής Εκπαίδευσης.

Σημειώνεται ότι το Ι.Ε.Π. έχει εκπονήσει οδηγούς για την υποστήριξη του έργου των Ψυχολόγων στα σχολεία ώστε να υποστηρίξουν την οικογένεια και το παιδί. Οι οδηγοί για την υποστήριξη των ψυχολόγων των Ειδικών Διεπιστημονικών Ομάδων των δικτύων ΣΔΕΥ είναι αναρτημένοι στο: <http://prosvasimo.iep.edu.gr/el/odhgoi-gia-sdey-edey-eep>

Επιπρόσθετα, το Ι.Ε.Π., έχοντας λάβει υπόψη προτάσεις που κατατέθηκαν από τους/τις εκπαιδευτικούς για επιμορφωτικές ανάγκες και σχολικές δράσεις στο πλαίσιο των Σχολικών δραστηριοτήτων, έχει αναλάβει τις εξής πρωτοβουλίες, προκειμένου να αυξήσει την ενημερότητα των μαθητών και μαθητριών στην ασφαλή χρήση του διαδικτύου και στα φαινόμενα του διαδικτυακού εκφοβισμού. Συγκεκριμένα :

-Στο πλαίσιο της Θεματικής Εβδομάδας που διοργανώνεται σε όλα τα Γυμνάσια της χώρας, αξιολόγησε και ανήρτησε εκπαιδευτικό υλικό κατάλληλο για τη διοργάνωση δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης και εκδηλώσεων ενημέρωσης στα θέματα του διαδικτύου, αξιοποιώντας κατάλληλα εκπαιδευτικά προγράμματα και υλικό φορέων που εξειδικεύονται στην ασφαλή χρήση του διαδικτύου:

Σύμφωνα με τη μεθοδολογία της Θεματικής Εβδομάδας, οι εκπαιδευτικοί σε συνεργασία με εγκεκριμένους κατά τόπους φορείς για την προληπτική υποστήριξη των νέων στην ασφαλή και δημιουργική χρήση του διαδικτύου, όπως η ομάδα «νεανικό πλάνο» αλλά και εξειδικευμένους φορείς όπως είναι η Μονάδα Εφηβικής Υγείας του Γ.Ν. Παίδων «Π. & Α. Κυριακού» και το Κέντρο Ψυχικής Υγείας του Γ.Ν. Κέρκυρας στην υποστήριξη των νέων και των γονέων τους κατά του εθισμού στο διαδίκτυο, οργανώνουν δράσεις για την αύξηση της ψυχικής ανθεκτικότητας και τη μείωση παθολογικών φαινομένων στο διαδίκτυο και στις σχέσεις μεταξύ των νέων. Το σχετικό εκπαιδευτικό υλικό βρίσκεται στην ιστοσελίδα του ΙΕΠ: Νεανικό πλάνο – Δημιουργική Ομάδα για την Ανάπτυξη της Οπτικοακουστικής Επικοινωνίας και Έκφρασης των νέων ανθρώπων «Μαθήματα στο σκοτάδι», Γενικό Νοσοκομείο Παίδων Αθηνών «Παναγιώτη & Αγλαΐας Κυριακού» - Μονάδα εφηβικής υγείας - Διαδίκτυο, ΚΕΝΤΡΟ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ / ΙΑΤΡΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΕΡΚΥΡΑΣ, Ψυχιατρικός Τομέας του Γενικού Νοσοκομείου Κέρκυρας - "Ασφαλής χρήση του Διαδικτύου".

Σύμφωνα με την Συνοπτική Έκθεση που ανακοινώθηκε στις 4 Σεπτέμβρη κατόπιν της ολοκλήρωσης της αποτίμησης της Θεματικής Εβδομάδας 2018-19, διαπιστώνεται ότι οι νέες και οι νέοι των Γυμνασίων της χώρας ενημερώθηκαν και ευαισθητοποιήθηκαν στη θεματική «Πρόληψη εθισμού και εξαρτήσεων» επιδεικνύοντας ενδιαφέρον στα επιμέρους θέματα ως εξής (σε παρένθεση ο αριθμός των σχολείων που διοργάνωσε τη συγκεκριμένη δράση από τα 1049 που ανταποκρίθηκαν στην αποτίμηση): Το σχολείο ως κοινότητα (326), Κοινωνικά πρότυπα και εξαρτήσεις (520), Διαπροσωπικές σχέσεις και εξαρτήσεις (493), Εθισμός και εφηβική ηλικία (896), Οι συνέπειες του εθισμού (825). Επίσης, κατά την έκθεση αποτίμησης της Θεματικής Εβδομάδας 2018-19, γίνεται αναφορά στη συνεργασία της εκπαιδευτικής κοινότητας με στελέχη της Δίωξης του Ηλεκτρονικού Εγκλήματος προκειμένου να ενημερωθούν γονείς και εκπαιδευτικοί αλλά και οι νέοι στις μορφές του ηλεκτρονικού εγκλήματος.

-Κάθε χρόνο μελετώνται από το Ι.Ε.Π. και διαχέονται στην εκπαιδευτική κοινότητα από το Υ.ΠΑΙ.Θ. κατάλληλα σχεδιασμένα εκπαιδευτικά προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων με

¹ CEDEFOP (2018), News and press/News/Greece: the New beginning at EPAL initiative
[<https://www.cedefop.europa.eu/en/news-and-press/news/greece-new-beginning-epal-initiative>]

σκοπό την ενδυνάμωση των νέων αλλά και των σχολικών κοινοτήτων ώστε το σχολείο να συμβάλει στην ανάπτυξη σχέσεων αμοιβαιότητας και στην καλλιέργεια στάσεων μηδενικής ανοχής σε συμπεριφορές εκφοβισμού.

Επισημαίνεται ότι το ζήτημα αντιμετώπισης της ενδοσχολικής βίας αποτελεί προτεραιότητα της νέας πολιτικής ηγεσίας του Υ.ΠΑΙ.Θ. και βασικό παράγοντα ποιοτικής αναβάθμισης της Παιδείας που παρέχεται. Στο πλαίσιο αυτό πραγματοποιήθηκαν κοινές συνεδριάσεις με το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη για την αναγκαία επικαιροποίηση του μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ των Υπουργείων με αντικείμενο τα ζητήματα βίας και τους τρόπους αντιμετώπισής τους. Σε συνέχεια αυτής της πρωτοβουλίας συστάθηκαν επιτροπές επεξεργασίας εκπαιδευτικού υλικού ανά βαθμίδα, στις οποίες συμμετέχουν εκπρόσωποι και των δύο Υπουργείων, υψηλής κατάρτισης και μεγάλης σχετικής εμπειρίας, με αποστολή τη δημιουργία κατάλληλου και σύγχρονου εκπαιδευτικού υλικού αλλά και ενδεδειγμένων βιωματικών μεθόδων για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των μαθητών/-τριων και των εκπαιδευτικών.

Τέλος, τονίζεται ότι η νέα πολιτική ηγεσία του Υ.ΠΑΙ.Θ. προχωρά στη συγκρότηση ενός οργάνου αρμοδίου για την καταγραφή, διαχείριση και αντιμετώπιση παρόμοιων περιστατικών.

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο Υφυπουργού κ. Σ. Ζαχαράκη
2. Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέα Π/θμιας, Δ/θμιας Εκπ/σης και Ειδικής Αγωγής
3. Γενική Δ/νση Σπουδών Π/θμιας και Δ/θμιας Εκπ/σης
4. Δ/νση Υποστήριξης Προγραμμάτων και Εκπαίδευσης για την Αειφορία
5. Αυτοτελές Τμήμα ΕΕΠ και ΕΒΠ
6. ΙΕΠ
7. Τ.Κ.Ε.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΟΥ ΤΜ. ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΚΟΥΡΣΟΥΝΗ
